

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština – Assembly

VI Saziv
Prolećna sesija

Komisija za ljudska prava, ravnopravnost polova, ne pronalazena lica i peticije

P-br.27/2018

Priština, 11 .07. 2018.god.

Zapisnik

Sednici su prisustvovali: Duda Balje, Lirije Kajtazi, Saša Milosavljević, Saranda Bogujevci, Luljeta Veselaj-Gutaj, Mexhide Mjaku-Topalli, Shemsi Sylja, Fisnik Ismaili i Teuta Haxhiu.

Odsutni: Mirjeta Kalludra i Albulena Balaj Halimaj.

Osoblje za podršku komisiji: Selman Ymeri, koordinator i Sulltane Gashi, zvaničnica oblasti.

Ostali učesnici: Skender Reçica -ministar za rad i socijalno staranje (MRSS), Mentor Morina-MRSS, Valon Leci-Inspektor rada MRSS, Mentor Tershnjaku- MRSS, Albulena Shabani-Terre des hommes, Betim Zllomoga-Terre des hojmes, Jezerca Tigani-Terre des hojmes, Berita Abazi-LV, Aldisa Morina-asistente AAK, Egzon Dobroshi-KDI, Ardian Klaiqi-UNICEF, Qëndresa Ibraj-Zariqi-ZQM/ZKM, Agron Gashi-ZKM/ZI, Alberita Hyseni-ZKM/ZL, Donjeta Kelmendi-KOMF, Mehmet Krasniqi-EO, Liridon Gashi-SPOR, Vaide Morina-Radio Kosova, Rabije Hyesni-Skupština/ kancelarija za informisanje, Albana Atashi- NVO „Syri vizion” i Melita Kabashi-Save the Children.

Predsedavala je, g-đa. Duda Balje, predsednica Komisije.

Dnevni red

- 1. Diskusija u Komisiji o aktuelnom stanju mladih i maloletnika koji rade u privatnom sektoru, pozvani: Skender Reçica, Ministar RSS i Basri Ibrahim, glavni inspektor rada.**
- 2. Razmatranje Nacrta zakona br. 06/L-084 o zaštiti deteta; i**

3. Razno.

1. Diskusija u Komisiji o aktuelnom stanju mladih i maloletnika koji rade u privatnom sektoru

Predsednica - je rekla da smo za ovu tačku dnevnog reda pozvani Ministra za rad i socijalno staranje i glavnog inspektora rada u vezi aktuelnog stanja mladih i maloletnika koji rade u privatnom sektoru.

Skender Reçica , - je rekao da je ova tema od posebnog značaja jer je reč o angažiranju mladih ili onih ispod životne dobi dozvoljene za zapošljavanje, posebno za angažiranje u privatnom sektoru. MRSS je privržena poboljšanju dobrobiti dece u celini a posebno zabrane opasnih oblika rada dece koji imaju uticaj u fizičkom, moralnom, duhovnom i ostalim oblicima, čime se sprečava vaspitanje i razvoj dece. Od 2005.god. na Kosovu postoje potrebne strukture za sprečavanje i eliminisanje teškog rada dece. Izrađena je niz dokumenata, uključujući i Administrativno uputstvo br.05/2013 za sprečavanje i eliminisanje teškog rada dece i poseban aneks ovog Uputstva je lista teških radova. Na centralnom nivou, mehanizam koordinacije je Komitet Kosova za sprečavanje i eliminisanje teškog rada dece kojeg predvodi Ministar za rad i socijalno staranje. Ovaj komitet se sastane najmanje dva puta godišnje i raspravlja po pitanjima kojima se odnose na angažiranju dece u teškim poslovima, u cilju zaštite njihovih prava. Vlada Kosova je juna ove godine usvojila Nacrt zakona o zaštiti dece a na početku ove godine se počela izrada Nacrta strategije i akcionog plana za dečija prava 2018-2021 koja je u procesu razmatranja u Kancelariju premijera. Ministarstvo za rad je izradilo opšti izveštaj o deci koja su identifikovana da radne na teškim poslovima, u prvom polugodištu ove godine. Ovaj izveštaj se zasniva na konsolidovanim izveštajima centara za socijalni rad iz svih opština Kosova. Na osnovu ovih izveštaja rezultira da je 52 dece u svim opštinama Kosova koja rade teške poslove. Centri za socijalni rad izveštavaju da su se toj deci pružene ove usluge: usluge i savetovanje o osveščivanju o detinjstvu, uključivanje u redovnom školovanju, neformalno obrazovanje, obuka, profesionalno osposobljavanje, zapošljavanje u dozvoljenim oblicima za mlade od 15-18.god., primena zaštitnog mera, zakonska pomoć, rekreativne relaksirajuće aktivnosti, zdravstvene usluge, obezbeđivanje obroka hrane u školi, knjige itd.

MRSS je preduzelo nekoliko postupaka za funkcionalizaciju lokalnih struktura u cilju sprečavanja i eliminisanja teških poslova dece. Avgusta se očekuje potpisivanje Sporazuma o saradnji između MPMS-a i svih gradonačelnika Kosova, koji ima za cilj uređivanje i koordinaciju aktivnosti na centralnom i lokalnom nivou za zaštitu dece od ekonomske eksploatacije i obavljanja poslova koje sprečavaju njihovo vaspitanje ili koji su štetni za njihovo zdravlje i razvoj. MPMS, preko inspektorata rada realizira ostale zakonske mere, inspektovanjem raznih subjekata po tom pitanju. Inspektorat rada nadgleda i sprovođenje zakonodavstva o radnom odnosu, sigurnosti i zdravlju na radu kao i podzakonska akta koja proizilaze iz ovih zakona.

U vezi slučaja koji se desio u Prizrenu, pogibija 17 godišnjaka na radnom mestu, inspektorat je preduzeo sve mere predviđene zakonom i u zakonskom roku izradiće konačni izveštaj sa tačnim podacima šta se u stvari desilo. Aktuelno tom subjektu je obustavljen rad dok se ne

rasvetljavaju svi detalji iz izveštaja Inspektorata rada. Taj subjekat je bio inspektovan i ranije. U nastavku je naglasio da je u Vladi usvojen Nacrt zakona o Inspektoratu rada koji će uskoro biti poslan na Skupštinu. Ovaj Nacrt zakona ispunjava standarde MOR-a i lakše će biti sprovedljiv. Za sada imamo mali broj inspektora rada i vršimo napore da se u toku ove godine dodaje još 10 inspektora i na dobrom smo putu u vezi podizanja svesti o sigurnosti i zdravlju na rad.

Predsednica, vi kao ministarstvo raspolazete sa podacima o deci radno angaziranoj, zakonom je zabranjeno da deca vrše teške poslove i ako su inspektori izašli na terenu i konstatovali da neko dete vrši teške poslove, koje ste mere preduzeli da se ne dešava nesreća i koliko inspektora imate na terenu? Zanimala se i o sklapanju ugovora sa detetom ispod životne dobi za zapošljavanje.

Skender Reçica, - inspektorat rada ima 44 inspektora koji su neprekidno na terenu i očekujemo da ćemo zaposliti još 10 ove godine i 10 u narednoj godini. Prema međunarodnim standardima dovoljno bi bilo 80 inspektora.

Mexhide Mjaku-Topalli, - je pitala, deca koja prosjače po ulicama Kosova dali su građani Republike Kosova. U vašim izveštajima Funkcionalnoj komisiji zahtevala sam da znam šta će te preduzeti sa porodicama koje dobiju socijalnu pomoć u trenutku kada dete navrší 5 godina i prekida im se ta pomoć. Isto tako htela da zna i o pomoći o porodicama i majkama porodiljama koje nisu zaposlene. U nastavku je pitala u kojim je opštinama najviše naglašen rad dece i kako se dešava da se u mnogim biznisima ne prijavljuju svi zaposleni i da li je teško da se identificiraju ti problemi.

Skender Reçica, - iz raspoloživih podataka o 52 zaposlene dece, može se govoriti da nisu svi sa Kosova. Sve ove slučajeve tretira Policija Kosova a mi se bavimo samo ciframa. Najviše je naglašen rad dece u opštinama Prištine i Prizrena. O socijalnoj šemi porodica sa decom do 5.godina, veoma smo angažirani u analiziranju situacije. O informalnosti na radu ne samo za decu nego i za odrasle, inspektorat se time suočava svakodnevno i vršimo napore da ne bude kompanije ili biznisa koji neće biti posećen u cilju osveščivanja i sprečavanja informalnosti. U konceptu dokumenta Nacrta zakona o radu i radnim odnosima predvideli smo da se finansijski podržavaju i porodilje koje nisu zaposlene.

Saranda Bogujevci, - šta preduzimate kada poslodavac ne ispunjava radnicima uslove prema zakonu? Šta se preduzima da se ne krše ljudska prava, jer poslodavac izbegava plaćanje poreza i doprinosa za radnike?

Skender Reçica, - cilj inspektorata nije da kažnjava preduzeća nego da poveća osveščivanje da ne dođe do nesreća na radu sa smrtnim posledicama i da se ne poštuju zakoni.

Luljeta Veselaj-Gutaj, - šta ste konkretno preduzeli kao inspektorat rada i Ministarstvo, nakon izlaska na mesto događaja u Prizrenu kod fatalne nesreće na radu, u vezi kompanije koja

je zaposlila tog mladića. Da li je unesrećeni prethodno bio upoznat sa opasnostima na radu i da li je dozvoljeno da se u toj životnoj dobi radi na takvo radno mesto, sa teškim postrojenjem?

Skender Reçica, - raspolažemo sa svim podacima o toj nesreći i zabrinjavajuće je. Poslednji puta je kompanija inspektovana u 2015.god. imamo izveštaj da ista nije imala neko kršenje Zakona o radnom odnosu i Zakona o sigurnosti i zdravlju na radu. Dana udesa, inspektorat je doneo odluku o privremenoj obustavi rada ove kompanije. Slučaj je u nadležnim institucijama i na samom kraju i inspektorat će izaći sa finalnim izveštajem u vezi događanja nesreće.

Fisnik Ismaili, - cilj je da bude 80 inspektora rada prema kriterijumima Evropske komisije. Ako se postigne taj broj, koliko će biti efikasni budući i dosadašnji inspektori, jer mnogo kompanije sakriju podatke, ne prijavljuju tačan broj radnika. U vezi kampanje osveščivanja, zanima ga ko obavlja kampanju, koliko košta i koji su efekti?

Skender Reçica, - na žalost dešavaju se fatalne nesreće na radu i uz angažovanje. Od svog prvog dana u svojstvu ministra založio sam se za osnaživanje uloge inspektora, zadovoljan sam njihovim radom, ali nisam zadovoljan uslovima koje im pružamo za rad na terenu. U vezi kampanje, nikog nismo angažovali i sve što smo učinili je spot sa 3-4 poruke koje proizilaze iz Zakona o zaštiti na radu i verujem da nije potrošeno više od 1000 €, jer je učinjeno sa kancelarijom Ministarstva za informisanje, dok RTK redovno objavljuje bez nadoknade, i ima efikasnosti.

Teuta Haxhiu, - zahtevala pismeni izveštaj za Komisiju i pitala o inspektoratu rada, dali su podaci javni koliko kompanija se monitorišu i rokovi, dali su ti podaci pristupačni za građane. U nastavku je rekla da bi bilo dobro da se počne sa inspektovanjem kompanija čiji su vlasnici poslanici ali i ministri i visoki zvaničnici.

Skender Reçica, - povećanje broj inspektovanja na terenu i privrženo radimo za ojačanje uloge inspektorata rada. Isti inspektori ali su dva puta više na terenu nego ranije. Svaki građanin može pristupiti nedeljnim izveštajima rada Inspektorata rada, shodno Zakonu o pristupu javnim dokumentima.

Valon Leci, - je rekao da su zvanični izveštaji inspektorata rada javni u veb-str inspektorata. Dok nisu objavljeni nazivi kompanija koje su inspektovane. Objavljen je i broj kazni ali ne o kompanijama koje su kažnjene jer je to zabranjeno Zakonom o zaštiti ličnih podataka ali ima i top poslovnih tajni koja su nam zabranjena da ih publikujemo.

Shemsi Sylja, - šta možete vi učiniti kao ministar kako bi izmenili pristup Vlade u ovoj oblasti, kako bi se koncentrisali pažnju da se nađe konkretan put za izmenu stanja. Šta će se desiti ako se ne preduzmu konkretne mere i da li imate kontakt sa Ministarstvom prosvete i ostalim ministarstvima kako bi se vršilo vaspitanje ove generacije da ne budu žrtve tragedija koja se nam dešavaju.

Skender Reçica, - apsolutno nisam zadovoljan stanjem sigurnosti i zdravlja na radu kao ni socijalnim stanjem u zemlji. Radimo u osnaživanju centara za socijalni rad a nije dobro stanje

ni Zakonom o radu niti Zakonom o inspektoratu rada i za ove zakone smo započeli proceduru za izradu novih zakona jer se postojeći teško sprovode u praksi. Radimo na osvešćivanju za sprečavanju nesreća i izriču se kazne, raspolažemo sa tačnim statistikama i o kaznama koje su izricana kompanijama, pojedinačno.

Predsednica, - bilo bi dobro da nam dostavite izveštaje koje raspolažete po tim pitanjima i u nastavku je pozvala potpredsednicu Lirije Kajtazi da predsedava sednicu Komisije.

2. Razmatranje Nacrta zakona br. 06/L-084 o zaštiti deteta

Lirije Kajtazi, - za prezentaciju ovog Nacrta zakona, reč je dala g-dinu Agron Gashi, koordinatora iz Pravne kancelarije Premijera.

Agron Gashi, - ovaj N/Z se zasniva na zakonodavnim aktima EU-a i Međunarodnu konvenciju o dečijim pravima i u skladu je sa Direktivom EU-a 2011/92. u nastavku je rekao da je isti prošao sve procedure razmatranja u Vladi i definiše ulogu institucija koje se bave zaštitom dece.

Teuta Haxhiu, - očekuje veći angažman svih kako bi zakon bio shvatljiv i dobar dok eventualne dileme o nadležnostima i odgovornostima institucija će se razjasniti u toku amandamentovanja istog.

Luljeta Veselaj-Gutaj, htela da zna razlike između ovog nacrta u odnosu na prethodni, jer izgleda da je voluminozni i u odnosu na prethodni saziv i koje su izmene koje je učinila Vladu u njemu.

Qëndresa Ibraj, iz ZQM, izmene u ovom N/Z su velike, dodato je nekoliko poglavlja i definisani su institucionalni mehanizmi o dečijim pravima na centralno i lokalnom nivou.

Predsedavajuća - iznela je na glasanje Nacrt zakona o zaštiti dece i konstatovala da je Komisija sa 7 glasova **za** (jednoglasno) usvojila ovu:

Preporuku

Da Skupština razmatra i u načelu usvaja Nacrt zakona o zaštiti dece.

1. Razno

Saranda Bogujevci, - zahtevala je da se protiv Vršioca dužnosti u Katastarskoj agenciji Kosova, kao što je rekla ona, koji je optužen za seksualno uznemirenje na radno mestu, slučaj je otvoren već dve godine u procesu je, da mi kao Komisija bilo bi dobro da zahtevamo njegovo razrešenje.

Teuta Haxhiu, - ne raspolažemo svi sa ovim informacijama i bilo bi dobro da ih dobijemo kako bi i mi bili informisani.

Lirije Kajtazi, - neka se obezbede potrebne informacije u vezi ovog slučaja i rekla je da je predmet u sudskoj proceduri.

Saranda Bogujevci, sve materijale u vezi ovog slučaja poslaću vam e-mailom.

U nastavku je informisala u vezi posete studenata preko Italijanskog KFOR-a koji su predložili da posete Skupštinu i komisiju 20.07.2018.god. Primaćemo ih i informisaćemo o radu komisije. Izrazili su želju da posete i salu plenarnih sednica Skupštine. U nastavku je rekla da ćemo kao komisija preduzeti inicijativu za izmenu i dopunu Zakona za zaštitu od nasilja u porodici, a posebno da se vrši usklađivanje sa Krivičnim zakonikom.

Mexhide Mjaku-Topalli, - je rekla da smo u prethodnom sazivu zahtevali izmenu i dopunu istog jer u toku monitorisanja njegovog sprovođenja, je bila i ova preporuka, ali i u parlamentarnoj raspravi zahtevano isto.

U nastavku je predložila da se posete centri za socijalni rad kao i porodice koje uzimaju decu na zbrinjavanje.

Teuta Haxhiu, - ostali smo dužni udruženju „27 Prilli Meje“ za posetu, kako bi videli radove u kompleksu groblja izbliza. Bilo bi dobro da odredimo datum.

U vezi obuke koja predviđena od „Save the Children“, koja će se održavati u Makedoniju – Struga od interesa je da učestvujemo u toj obuci a u vezi datuma da je kontaktirala sa predstavnicima te organizacije koji su izrazili spremnost i razumevanje za određivanje novih datuma.

Lirije Kajtazi, - u vezi ovih organizacionih pitanja, sredićemo sa administracijom Komisije.

Sednica je završena u 12:30.

Pripremljeno je od: Osoblja za podršku Komisiji

Predsednica, komisije,

Duda Balje